

Tillegg 6
(Post 4.1b)

Resolusjon CM/ResCMN(2012)11
om Norges gjennomføring av rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter

*(vedtatt av Ministerkomiteen 4. juli 2012
under dens 1147. møte mellom ministrenes stedfortredere)*

I henhold til bestemmelsene i artikkel 24 til 26 i rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter (heretter kalt «rammekonvensjonen»);

idet det tas hensyn til Resolusjon (97)10 av 17. september 1997, som fastsetter regler vedtatt av Ministerkomiteen om overvåkingsordningene etter artikkel 24 til 26 i rammekonvensjonen;

idet det tas hensyn til avstemmingsregelen som ble vedtatt i forbindelse med vedtakelsen av Resolusjon (97)10;¹

idet det tas hensyn til ratifikasjonsdokumentet som Norge innleverte 17. mars 1999;

i betraktning av at Norges regjering oversendte sin statsrapport vedrørende tredje overvåkingssyklus etter rammekonvensjonen den 1. juli 2010;

etter å ha gransket Den rådgivende komité's tredje uttalelse om Norge, vedtatt 30. juni 2011;

1. Vedtar Ministerkomiteen følgende konklusjoner angående Norge:

a) Positive tendenser

Norge har konsekvent ført en støttende politikk overfor personer som tilhører nasjonale minoriteter, og har hatt en inkluderende og positiv tilnærming når det gjelder rammekonvensjonens personlige virkeområde. Også innvandrere som nylig har ankommet Norge og tilhører etniske grupper som har status som nasjonale minoriteter i landet, dekkes av de samme tiltakene som gjelder for nasjonale minoriteter.

Diskrimineringsloven av 2006 ble endret i 2009 for å gi arbeidsgiverne en større rolle i kampen mot diskriminering på arbeidsplassen. Videre ble Likestillings- og diskrimineringsombudet opprettet i 2006 for å overvåke gjennomføringen av lovbestemmelser, vurdere praksis og ta imot klager fra enkeltpersoner. Det er utarbeidet en handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering (2009–2012), og i Oslo gjennomføres det et læringsprosjekt for å inkludere rom i ulike arenaer i samfunnet.

¹ I forbindelse med vedtakelsen av Resolusjon (97)10 den 17. september 1997 vedtok Ministerkomiteen også følgende regel: «Avgjørelser fattet i henhold til rammekonvensjonens artikkel 24.1 og 25.2 skal anses som vedtatt dersom to tredjedeler av representantene for avtalepartene som avgir stemme, innbefattet et flertall av representantene for avtalepartene som har rett til å sitte i Ministerkomiteen, stemmer for».

Ettersom mangfoldet øker i det norske samfunnet, søker myndighetene å utvikle tiltak som øker kunnskapen om andre kulturer og formidler de positive aspektene ved et mangfoldig samfunn, som for eksempel prosjektet til Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter, der nordmenns oppfatninger om jødedom og islam blir analysert.

Norge støtter fortsatt tiltak for å øke politiets rekruttering av personer som tilhører nasjonale minoriteter, samt å lære flest mulig ansatte i politiet om kulturelt mangfold.

De siste årenes innsats for å rette opp uretten som ble begått mot romanifolket/taterne under den tidligere assimileringspolitikken er intensivert, spesielt gjennom etableringen av utvalget for romanifolket/taterne.

Norge fortsetter å gi økonomisk støtte i form av årlige tilskudd til utdanning og kulturelle aktiviteter som organiseres av representanter for nasjonale minoriteter. Det er iverksatt ytterligere tiltak for å revitalisere og fremme kvensk kultur, som for eksempel gjennom standardiseringen av kvensk språk.

b) Betenkeligheter

Personer som tilhører minoritetene rom og romanifolket/taterne og opplever at de blir diskriminert, nøler med å kontakte ombudet, enten fordi de har for liten kunnskap om gjeldende lover og rettsmidler, eller fordi de mener ombudets virkemidler ikke passer til deres behov og omreisende livsstil. Det er kun fremmet noen få klager om diskriminering basert på etnisk opprinnelse. Det later til at ombudet mangler de nødvendige ressursene for å bli mer synlig, spesielt overfor personer som tilhører nasjonale minoriteter. Ombudet har altså ikke tilstrekkelige ressurser til å utføre oppgavene sine effektivt i dag.

Hypypigheten av fiendtlige uttalelser om innvandrere har økt i den politiske og offentlige debatten de siste årene. Det virker ikke som befolkningen, media eller de politiske lederne reagerer sterkt nok eller fordømmer de fiendtlige holdningene sterkt nok. Prinsippet om å respektere ytringsfriheten bidrar ofte til at hets ikke straffes.

Det er rapportert om fiendtlige og diskriminerende holdninger fra politiets side mot personer som tilhører rom og romanifolket/taterne, som klager over at de ikke kan stole på politiets støtte dersom de nektes tilgang til campingplasser på reisene sine.

Det rapporteres fortsatt om visse vanskeligheter med å få utbetalt individuell erstatning for romanifolket/taterne som har vært offer for den tidligere assimileringspolitikken og ikke kan bevise sin kulturelle opprinnelse da de ikke kan vise til noen rettslig avgjørelse om plassering i fosterhjem eller har andre former for dokumentasjon. Det rapporteres fortsatt om visse vanskeligheter med å få tilgang til individuell erstatning i mangel av en nasjonal ordning for tildeling av økonomisk erstatning.

Nasjonal radio kringkaster kun ett tolv minutters ukentlig program på finsk og kvensk språk, beregnet på den kvenske minoriteten.

Kvensk språk er fortsatt i en prekær situasjon, og det kreves mer målbevisste tiltak for å skape et miljø som oppmuntrer til bruk av minoritetsspråket. Da det ikke finnes barnehager som

tilbyr kvenskundervisning, lærer ikke barna som tilhører denne minoriteten, minoritetsspråket sitt før skolepliktig alder. Det er også mangel på kvalifiserte lærere som snakker kvensk språk, samt på undervisningsmateriell.

Det er beklagelig at undervisningen for et stort antall barn av rom og romanifolket/taterne ikke sikres godt nok om sommeren når disse barna reiser med foreldrene. Nye ordninger må på plass for å tilby disse barna fjernundervisning.

2. Vedtar Ministerkomiteen følgende anbefalinger med hensyn til Norge:

I tillegg til tiltakene som skal iverksettes for å gjennomføre de detaljerte anbefalingene i del I og II av Den rådgivende komité's uttalelse, bes myndighetene om å iverksette følgende tiltak for videre gjennomføring av rammekonvensjonen:

Funn som krever umiddelbare tiltak²

- Iverksette mer resolute tiltak for å fremme toleranse, gjensidig respekt og sosial samhörighet i det norske samfunnet, og for å sikre at det foretas en regelmessig og grundig evaluering av tiltakene; iverksette nødvendige tiltak for at media skal overholde gjeldende etiske retningslinjer, med behørig hensyn til mediens uavhengighet;
- Iverksette effektive tiltak for at personer som tilhører minoritetene rom og romanifolket/taterne og er ofre for den tidligere assimileringspolitikken, skal kunne utøve sine rettigheter; iverksette alle mulige tiltak umiddelbart, deriblant en mer proaktiv holdning, som å bruke offentlige arkiver og annen dokumentasjon for at alle berørte personer skal kunne få identifisert sin kulturelle opprinnelse; lage en nasjonal ordning for tildeling av passende økonomisk erstatning, i tett samarbeid med personene det gjelder;
- Videreføre innsatsen for å revitalisere kvensk språk og gi Kvensk institutt de nødvendige ressursene for å fullføre standardiseringen av kvensk språk innenfor en rimelig tidsramme; samt iverksette ytterligere tiltak for å utvikle kvenskundervisningen for barn under skolepliktig alder.

Ytterligere anbefalinger

- Sørg for at lovverket for minoritetsrettigheter gjennomføres effektivt på alle nivåer, spesielt av regionale og lokale myndigheter;
- Gjennomfør tiltak for å øke allmennhetens kjennskap til arbeidet til Likestillings- og diskrimineringsombudet;
- Gi ombudet de ekstra ressursene som ombudet trenger for å utføre oppgavene sine effektivt;
- Iverksett resolute tiltak for å forbedre situasjonen til personer som tilhører minoritetene rom og romanifolket/taterne, på reisene deres;
- Sørg for at det tas sterk avstand fra alle former for diskriminering mot personer som tilhører minoritetene rom og romanifolket/taterne når det gjelder tjenestetilbud, og spesielt at

² Anbefalingene nedenfor er oppført i samme rekkefølge som de tilsvarende artiklene i rammekonvensjonen.

rom og romanifolket/taterne ikke nektes adgang til campingplasser uten gyldig grunn. Diskriminerende holdninger fra politiets side skal også sanksjoneres effektivt og behørig;

- Understrek særpreget i den tradisjonelle livsstilen til rom og romanifolket/taterne i forbindelse med politiutdanningen, og fremhev den som en viktig del av deres kulturelle identitet, og bidra til at personer med bakgrunn fra disse minoritetene rekrutteres til politiet;

- Sørg for at behovene til personer som tilhører den kvenske minoriteten, dekkes behørig gjennom økt offentlig radiokringkasting samtidig som mediernes uavhengighet respekteres; og

- Finn løsninger som er tilpasset den bestemte livsstilen til rom og romanifolket/taterne for å gi dem lik tilgang til god undervisning samtidig som de kan ivareta sin egen kultur, ved å innføre tilpassede undervisningsordninger, deriblant fjernundervisning

3. Innbyr Ministerkomiteen Norges regjering, i samsvar med Resolusjon (97)10:

- a. til å fortsette den pågående dialogen med Den rådgivende komité;
- b. til å holde Den rådgivende komité jevnlig informert om de tiltak den har truffet som svar på konklusjonene og anbefalingene i del 1 og 2 ovenfor.